

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT**

**Hrehová Kristína Mgr.
Tvorivé spracovanie materiálu VI. časť**

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: **Hrehová Kristína Mgr.**

Kontakt na autora UZ: kristina.hrehova@gmail.com

Názov: Tvorivé spracovanie materiálu VI. časť

Rok vytvorenia: 2014

Oponentský posudok vypracoval: PaedDr. Anna Hricová, PhD

ISBN 978-80-8052-811-9

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

6. Lapač snov, priestorový objekt kombinovanou technikou

Vedeli ste že?

Jutový špagát sa vyrába zo suroviny zvanej juta. Juta sa získava z vlákien jutovníka, rastliny, ktorá rastie vo vlhkých tropických oblastiach a dorastá až do výšky 4 m. Juta pochádza z Afriky, dnes sa 90 % svetovej produkcie juty dopestuje v Indii (v tomto priemysle pracuje až 8 miliónov ľudí). Medzi ďalšie krajiny patrí Bangladéš, Burma a Pakistan.

Prvé zmienky o jute nájdeme už v starozákonnej Biblii. V 16. storočí nosili najchudobnejší obyvatelia Indie jednoduché odevy práve z jutových vlákien. Strojovo začali jutu spracovávať v roku 1830 v Škótsku, postupne sa jej spracovanie rozšírilo do celej Európy aj USA.

Juta dozrieva asi 120-150 dní po vysiatí. Stonky sa po zbere máčajú v studenej vode takmer mesiac, potom nasleduje pranie a sušenie, na záver sa delia do viacerých tried podľa kvality. Kvalitnejšia juta by mala mať ľahkú žltkastú až červenkastú a lesklú farbu. Menej kvalitná je sfarbená do hnedá a do zelena. Vzhľadom k tomu, že výrobky z juty sú veľmi citlivé na vlhkosť, často sa stáva, že ich poškodí morská voda pri preprave, keďže sú prepravované na lodiach.

Popri bavlníkoch, ľane a konope patrí jutovník medzi najdôležitejšie prirodzene vláknité rastliny. Vlákna sú krehké, strácajú pevnosť v ľahu pri vystavení svetlu, majú malú odolnosť voči vlhkosti a kyselinám. Juta sa ľahko farbí a je to najlacnejšia surovina pre textilný priemysel. Používa sa predovšetkým na výrobu obalových materiálov, ako sú vrecia, tašky či podložky, ďalej na výrobu bytového textilu, behúňov, kobercov a izolácie káblov.

Jutové vrecia sa vo veľkom používajú v námornej doprave. Prepravujú sa v nich poľnohospodárske výrobky, ako je káva, kakao, obilniny, koreniny, cukor, sója, ale aj zelenina, bavlna či piesok. Jutové tašky sú vhodné na prenášanie obsahu s väčšou hmotnosťou. Ich životnosť je niekoľkonásobne dlhšia ako pri klasických mikroténových alebo igelitových taškách. Sú výborným riešením aj pre životné prostredie.

Jutový špagát je prírodný špagát určený do domácnosti, pre potravinársky priemysel alebo na poľnohospodárske účely. Využíva sa na balenie sena, slamy, na vyvážovanie rastlín a pri balení rôznych druhov surovín a tovarov. Je odborníkom na všetky uzly. Okrem toho sa z neho dajú vyrobiť krásne dekoračné predmety.

My si z neho vyrobíme indiánsky lapač zlých snov.

Názorný pracovný postup:

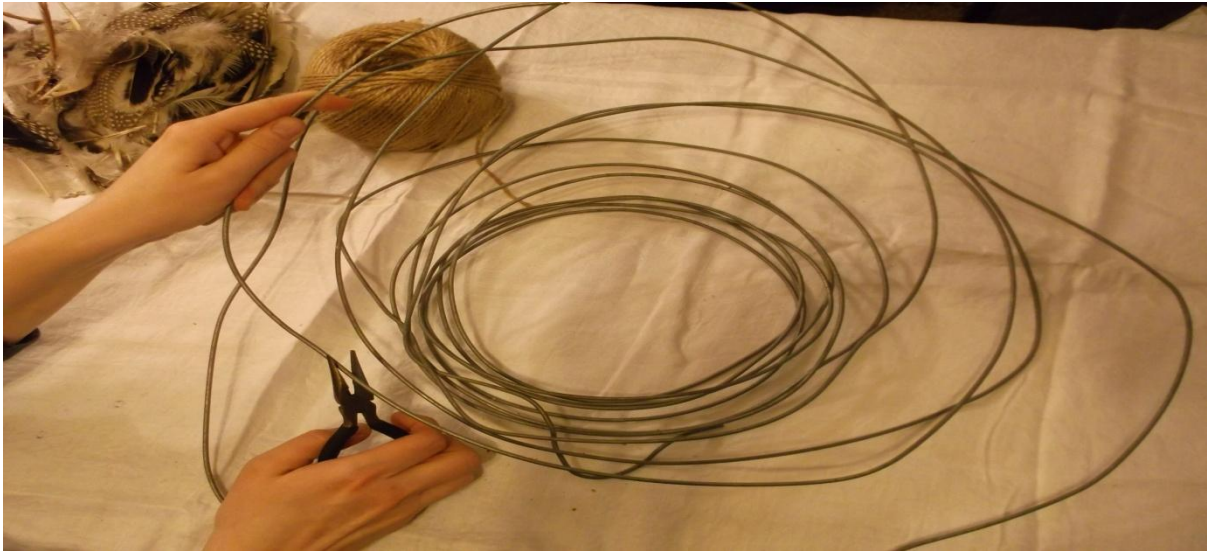
Potrebujeme:

- ✓ pevnejší drôt
- ✓ prírodný hnedý jutový motúz
- ✓ drevené koráliky
- ✓ narezané korkové zátky
- ✓ nožnice
- ✓ klieštiky
- ✓ dierkované kliešte
- ✓ slepačie pierka
- ✓ lepidlo
- ✓ pravítko

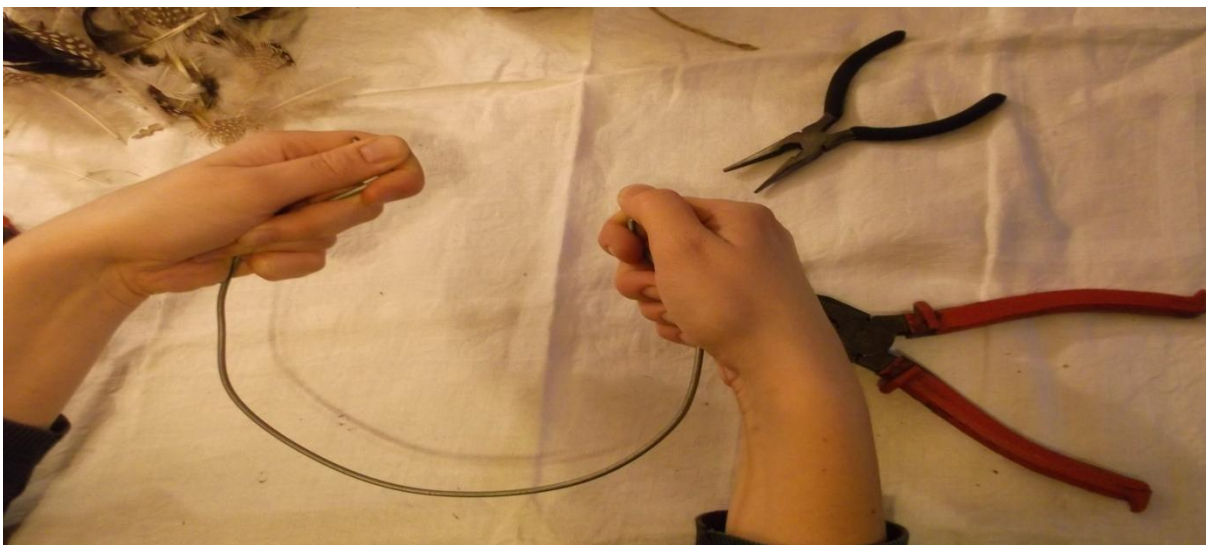

Postup práce:

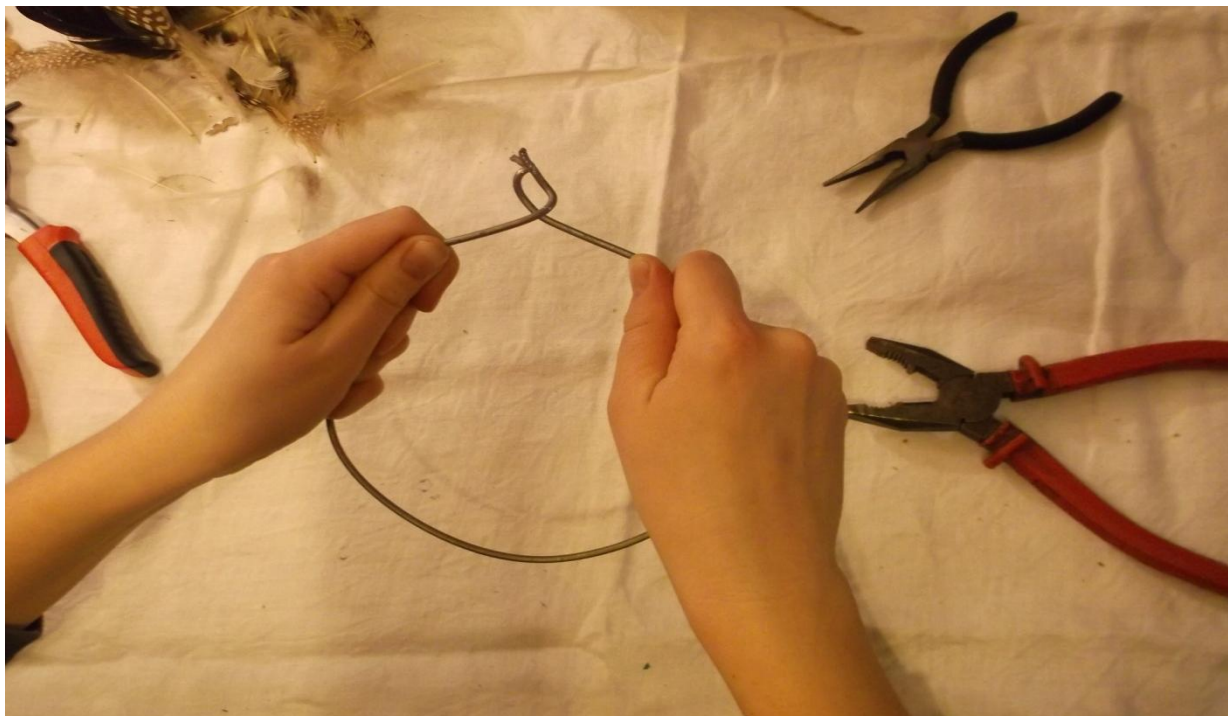
1. Výroba základnej konštrukcie: Z hrubšieho pevnejšieho drôtu si klieštikmi odstriháme drôt v dĺžke 55 – 60 cm. Ak to ide ťažko poprosíme pani učiteľku, aby nám s týmto krokom pomohla.

2. Upravenie drôtu do požadovaného tvaru: Ak máme drôt požadovanej veľkosti pripravený s použitím sily ohneme jeho obidva konce dovnútra tak, aby sa nám začal črtat' kruh. Nemusí byť úplne rovnomerný, stačí aby sa nám podarilo vytvoriť náznak kruhu. Aj keď sa možno zdá, že je tento krok určený triednym silákom, bez problémov ho zvládnu aj dievčatá.

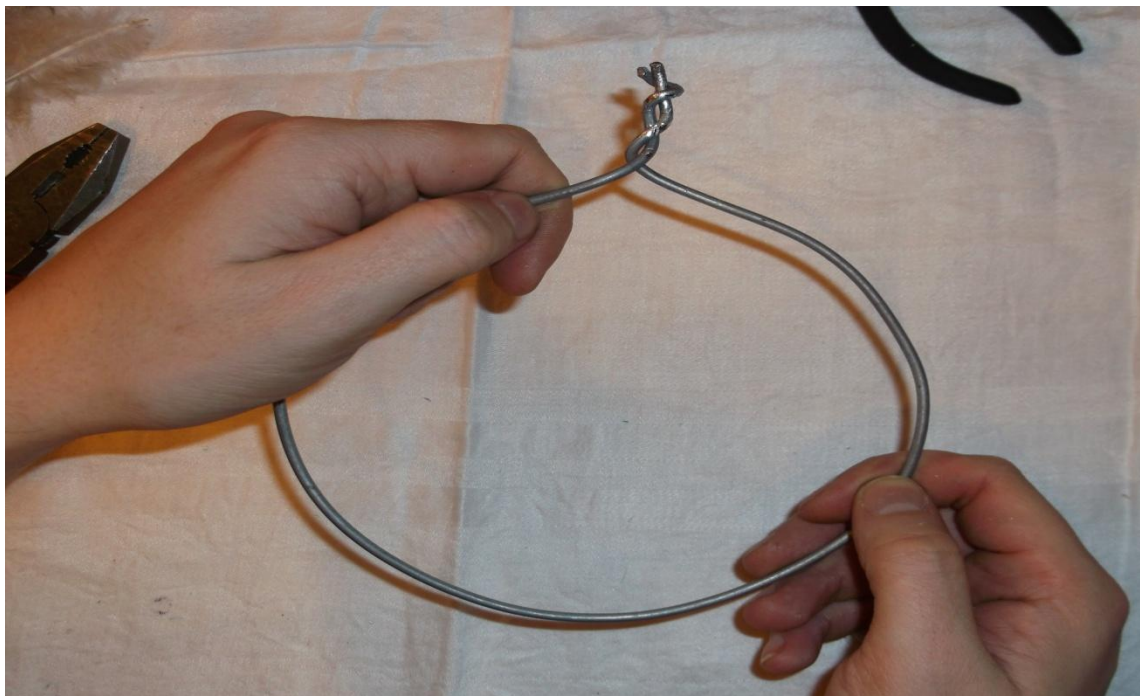
3. Spojenie drôtu: Ak máme vytvorený tvar kruhu, obidva jeho konce vytočíme dohora a ovinieme jeden okolo druhého.

4. Spojenie drôtu: Aby sa nám drôtený kruh nerozpletal, môžeme si pomôcť kliešťikmi, pomocou ktorých oba konce poriadne okolo seba obmotáme.

5. Vyrovnanie konštrukcie: Hotová pripravená konštrukcia lapača snow vyzerá takto. Pred ďalším krokom ju podľa potreby môžeme ešte rukami, či kliešťami vyrovnáť.

6. Lepidlovanie: Drôtenú konštrukciu si natrieme lepidlom na papier zo všetkých strán asi z jednej štvrtiny.

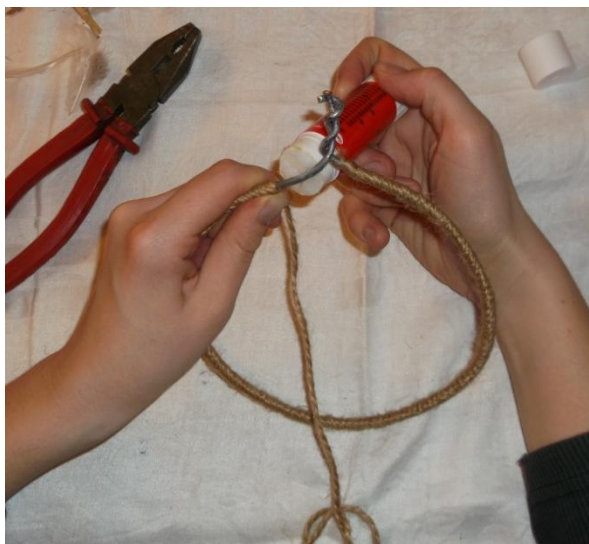
7. Príprava šnúry: Nožnicami si odstrihneme z jutového motúza dlhší kus, približne v dĺžke 3 metre. Aby sa nám ľahšie pracovalo odstrihnutý motúz si stočíme do kľbka.

8. Obalenie drôteného kruhu: Drôtenú konštrukciu postupne obmotávame motúzikom. Postupujeme pomaly a každé miesto na drôťu obmotáme motúzom iba raz. Dbáme na to, aby sa neprekrýval.

9. Obalenie drôteného kruhu: Postupne takto obalíme celý drôt jutovým motúzikom. Lepidlo nanášame postupne vždy po štvrtinách, aby nám nezaschlo. Nakoniec lepidlo nanesieme a motúzik obmotáme aj v mieste, kde sa drôtik spája.

10. Výroba háčika: Ak máme drôtik celý schovaný pod jutovým motúzikom, vyrobíme si háčik, aby sme mohli lapač snov zavesiť nad posteľ. Od miesta spoja motúzik potiahneme a urobíme očko asi do výšky 20 cm. Potom sa motúzikom vrátíme späť k miestu spoja a zauzlíme ho. Motúzik, ktorý zostal neodstrihujeme.

11. Výroba pavučinky: Motúzik, ktorý nám ostal poprepletáme okolo kruhu, ktorý sme vytvorili. Na stranách ho 2 krát obmotáme okolo obruby kruhu, vďaka čomu nám bude pevne držať. Ak chceme spoje ešte vylepšiť, môžeme ich prilepiť lepidlom. Snažíme sa vytvoriť čo najhustejšiu pavučinku, aby sa nám v nej zachytil aj ten najmenší zlý sen.

12. Zdobenie pavučinky: Občas na motúziku navlečieme drevený korálik, pričom striedame tvary, farby a veľkosti. Pracujeme na tom, aby bola pavučinka čo najkrajšia, čo najviac poprepletaná.

13. Ukončenie pavučinky: Ak obmotáme celý motúzik okolo kruhu a vytvoríme hustú pavučinku poprepletanú korálikmi koniec motúzika upevníme uzlíkom o konštrukciu a pre lepšiu trvácnosť ho prilepíme lepidlom.

14. Príprava vlastných korálikov: Pani učiteľku poprosíme, aby nám korkové zátky narezala na tenké kolieska. Pomocou dierkovacích klieští urobíme do každého kolieska malú dierku. Ak dierkovacie kliešte nemáme, pomôžeme si aj zastrúhanou ceruzkou.

15. Pletenie vrkôčikov: Z jutového motúza si odstriháme 3 asi 60 – 70 cm dlhé šnúrky, ktoré preložíme na polovicu. Blízko miesta ohnutia urobíme uzlík tak, aby nám vznikla slučka.

16. Pletenie vrkôčikov: Slučku si prevlečieme cez ceruzku ktorú držíme medzi kolenami (alebo cez nožnice, ktoré vložíme do motúza) a zo šnúrok zapletáme vrkôčik. Občas na motúziku navlečieme koliesko z korkovej zátky alebo drobný drevený korálik. Tieto ozdôbky navliekame nepravidelne.

17. Ukončenie vrkôčika: Asi 10 cm od konca urobíme na vrkôčiku uzlík a visiace motúziky dozdobíme korálikmi, ktoré pred vypadnutím zabezpečíme uzlíkom. Spolu si vyrobíme 5 takto ozdobených vrkôčikov.

18. Výber pierok: Z pripravených slepačích pierok si vyberieme na každý vrkôčik 3 pierka. Spolu budeme potrebovať 15 pierok. Môžeme voliť pierka rovnakej farby, alebo rôzne.

19. Upevnenie pierok: Pierka, ktoré sme si vybrali zapichneme do posledného korálika na každom vrkôčiku. Na jednom vrkôčiku tak budú tri pierka.

20. Dozdobenie vrkôčikov: Podľa vlastného uváženia môžeme do vrkôčikov ešte pozapichovať malé veľmi jemné pierka. Tento krok však môžeme aj vynechať.

21. Upevnenie vrkôčikov: Ozdobené vrkôčiky priviažeme postupne o kruh s pavučinkou. Zvyšnú časť odstriháme a uzlík zalepíme lepidlom, aby dobre držal.

22. Lapač snov je hotový! Môžeme si ho zavesiť nad posteľ a spoľahlivo bude zachytávať všetky zlé sny, ktoré spáli prvý ranný slnečný lúč. Zabezpečí nám tak pokojný a zdravý spánok, presne ako kedysi americkým indiánom.

